

Поліщук М.П.

*студентка 2-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ

Питання захисту і забезпечення дотримання адвокатської таємниці – одне з найважливіших у діяльності адвоката. За загальним правилом, адвокат зобов'язаний зберігати адвокатську таємницю, предметом і змістом якої є обставини, що змусили громадянина або юридичну особу звернутися до адвоката, а також зміст консультацій, порад, роз'яснень та інших відомостей, одержаних адвокатом під час здійснення професійних обов'язків.

Стаття 55 Конституції України закріпила право кожної особи на правовий захист, а ст. 59, у свою чергу, закріплює право на правову допомогу, визначаючи, що ці дії покладаються саме на адвокатуру. Адвокати при здійсненні своєї професійної діяльності мають дотримуватись конституційних прав особи, не допускаючи розголошення адвокатської таємниці, на чому наголошується і в законодавстві і в Правилах адвокатської етики (Конституція України. (Ст 55, 59)

Закон дає визначення адвокатської таємниці та визначає коло осіб, на яких поширюється обов'язок її дотримання.

Адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності.

Інформація або документи можуть втратити статус адвокатської таємниці за письмовою заявою клієнта (особи, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених Законом підстав). При цьому інформація або документи, що отримані від третіх осіб і містять відомості про них, можуть поширюватися з урахуванням вимог законодавства з питань захисту персональних даних.

Обов'язок зберігати адвокатську таємницю поширюється на адвоката, його помічника, стажиста та осіб, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також на особу, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю. Адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання зобов'язані забезпечити умови, що унеможливляють доступ сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошення.

У разі пред'явлення клієнтом вимог до адвоката у зв'язку з адвокатською діяльністю адвокат звільняється від обов'язку збереження адвокатської таємниці в межах, необхідних для захисту його прав та інтересів. У такому випадку суд, орган, що здійснює дисциплінарне провадження стосовно адвоката, інші органи чи посадові особи, які розглядають вимоги клієнта до адвоката або яким стало відомо про пред'явлення таких вимог, зобов'язані вжити заходів для унеможливлення доступу сторонніх осіб до адвокатської таємниці та її розголошення.

Норми щодо збереження адвокатської таємниці містять Правила адвокатської етики, Затверджені Установчим З'їздом адвокатів України 17.11.12 року. Згідно зі ст.10, де зазначається, що принцип конфіденційності є необхідною і щонайважливішою передумовою довірчих відносин між адвокатом і клієнтом, без яких є неможливим належне надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва. Тому збереження конфіденційності будь-якої інформації, яка визначена як предмет адвокатської таємниці Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» або становить персональні дані про фізичну особу, які охороняються законодавством з питань захисту персональних даних, є правом адвоката у відносинах з усіма суб'єктами права, які можуть вимагати розголошення такої інформації, та обов'язком щодо клієнта і тих осіб, кого ця інформація стосується. Дія принципу конфіденційності не обмежена в часі. Розголошення відомостей, що складають адвокатську таємницю, заборонено за будь-яких

обставин, включаючи незаконні спроби органів дізнання, слідства і суду допитати адвоката про обставини, що складають адвокатську таємницю;

Інформація та документи можуть втратити статус адвокатської таємниці за письмовою заявою клієнта (особи, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги) з передбачених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» підстав. При цьому інформація та документи, що отримані від третіх осіб і містять відомості про них, можуть поширюватися з урахуванням вимог законодавства з питань захисту персональних даних;

Адвокат зобов'язаний забезпечити розуміння і дотримання принципу конфіденційності його помічниками, стажистами та членами технічного персоналу;

Адвокат зобов'язаний забезпечити такі умови зберігання документів, переданих йому клієнтом, адвокатських дос'є та інших матеріалів, що знаходяться в його розпорядженні і містять конфіденційну інформацію, котрі розумно виключають доступ до них сторонніх осіб.. (ст.10, Правила адвокатської етики)

Проаналізувавши Закон України « Про адвокатуру та адвокатську діяльність», правило конфіденційності можна сформулювати таким чином: адвокат повинен зберігати всю інформацію, яка стала йому відома із перших моментів спілкування із клієнтом, інформацію, що стосується обставин і фактів, повідомлених клієнтом або таких, що стали відомі адвокату у зв'язку із виконанням доручення, а також сам факт звернення до нього клієнта, і не повинен розголошувати таку інформацію без згоди клієнта, а також, якщо це буде потрібно на підставі закону.

Дослідивши обрану тему, важливість існування адвокатської таємниці, я вважаю, очевидна. Беручи до уваги права й можливості слідчих органів, передбачені кримінально-процесуальним законодавством, слід зауважити, що фізична особа може виявитися повністю беззахисною перед державним обвинувальним апаратом. У цьому випадку саме адвокат, не розкриваючи всі нюанси справи, може вибудувати захист таким чином, щоб максимально уникнути негативних наслідків для свого підзахисного. Без сумніву, встановлений Законом обов'язок зберігати адвокатську таємницю є гарантією нерозголошення інформації. До того ж і в Кримінальному процесуальному кодексі проголошується, що адвокат не може бути допитаний як свідок у справі. Ця стаття надає додаткові гарантії того, що адвокат, котрий володіє інформацією, що є адвокатською таємницею, не буде офіційно допитаний і, таким чином, йому і його підзахисному надаються додаткові гарантії збереження таємниці. Проаналізувавши вищесказане, ми можемо точно стверджувати, що адвокатська таємниця є необхідним і важливим інструментом як для захисту підозрюваних, так і для встановлення істини в справі.(Кримінальний процесуальний кодекс України).

Положевич О.С.

*студентка 2-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЗДІЙСНЕННЯ В УКРАЇНІ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТОМ ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ

У сучасній науковій літературі порушується питання щодо скасування вимог закону про обов'язковість для адвоката громадянства України. Останнім часом значно збільшився рух людських мас, капіталів, товарів та послуг за межі національних кордонів. Активізація транскордонної діяльності і нові завдання обговорювались Міжнародною асоціацією адвокатів. У результаті було прийнято документи, в яких дано рекомендації стосовно загальних принципів діяльності іноземних адвокатів та її регулювання.

Рада адвокатів України рекомендувала регулювати практику іноземних адвокатів шляхом повного й обмеженого ліцензування, визнала, що місцева влада може заборонити іноземним адвокатам виступати в судах чи інших органах або вимагати від них інформувати громадськість про свій статус, якщо це необхідно для захисту суспільства (Нікогосян Людмила Варданівна «Реалізація світових стандартів адвокатури в українській практиці. Адвокатура: минуле та сучасність», 2012. – 37 с.).